

Dr Magdalena Rycak

Uczelnia Łazarskiego

Odpowiedzialność za naruszenie obowiązków
pracowniczych

Odpowiedzialność za naruszenie obowiązków pracowniczych

Za naruszenie obowiązków pracownik może zostać pociągnięty do odpowiedzialności:

1. Porządkowej
2. Materialnej

Odpowiedzialność za naruszenie obowiązków pracowniczych

Odpowiedzialność porządkowa może być stosowana za zawinione naruszenie obowiązków pracowniczych, bez względu na to, czy pracownik takim naruszeniem wyrządził pracodawcy szkodę.

Odpowiedzialność porządkowa pracownika

Wymierzenie jednej z kar porządkowych nie wyklucza innych rodzajów odpowiedzialności pracownika, czyli odpowiedzialności majątkowej (jeśli wystąpiła szkoda) bądź karnej (przestępstwo).

Odpowiedzialność porządkowa pracownika

Odpowiedzialność porządkową wobec pracownika można zastosować wtedy, gdy dopuści się bezprawnego zachowania polegającego na naruszeniu któregoś z następujących obowiązków pracowniczych:

- ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy;
- przepisów bhp i przepisów przeciwpożarowych;
- przyjętego sposobu potwierdzania przybycia do pracy i obecności w pracy;
- przyjętego sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy.

Odpowiedzialność porządkowa pracownika

Przesłankami zastosowania odpowiedzialności porządkowej są:

- bezprawność zachowania (popęlnienie przekroczenia porządkowego) oraz
- wina pracownika (negatywna ocena psychicznej strony zachowania pracownika. Może przybrać postać działania umyślnego lub nieumyślnego).

Odpowiedzialność porządkowa pracownika

Rodzaje kar porządkowych (art. 108 k.p.):

1. kara upomnienia,
2. kara nagany,
3. kara pieniężna

Odpowiedzialność porządkowa pracownika

Stosowanie innych kar niż przewidziane w art. 108 k.p. jest wykroczeniem przeciwko prawom pracownika (art. 281 pkt 4 k.p.). Wykroczeniem będzie przykładowo zastosowanie jako kary porządkowej:

- obniżenie wynagrodzenia,
- nieprzyznanie premii regulaminowej itp.

Odpowiedzialność porządkowa pracownika

Kara porządkowa może być nałożona jedynie **przed upływem 2 tygodni od powzięcia przez pracodawcę wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i 3 miesiące od dopuszczenia się przez pracownika tego naruszenia (art. 109 § 1 k.p.)**.

Odpowiedzialność materialna pracownika

Odpowiedzialność materialna uregulowana **na zasadach ogólnych** różnicowana jest według stopnia winy:

- ograniczona w przypadku winy nieumyślnej (art. 114-119 k.p.)
- pełna – w razie umyślnego wyrządzenia szkody (art. 122 k.p.).

Odpowiedzialność materialna pracowników

Odpowiedzialność materialną ponosi pracownik, który **ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę** wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych (art. 114 k.p.).

Odpowiedzialność materialna pracowników

Kodeks pracy nie precyzuje
obowiązków, których naruszenie
stanowi podstawę odpowiedzialności
materialnej.

Może to być naruszenie każdego
obowiązku pracowniczego.

Odpowiedzialność materialna pracownika

Naruszenie obowiązku pracowniczego może nastąpić na skutek wadliwych działań, jak i zaniechania podjęcia koniecznych czynności.

Nie ma tu znaczenia czy obowiązek był podstawowy, czy też nie.

Odpowiedzialność materialna pracownika

Warunkiem należytego wykonania obowiązków jest fizyczna i prawna możliwość ich wykonania (wyr. SN z 22.10.1975 r., V PRN 4/75, OSNCPP 1975, z. 5, poz. 90).

Odpowiedzialność materialna pracowników

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy ponoszą też **byli pracownicy** do czasu przedawnienia roszczenia odszkodowawczego.

*Te przedawniają się z upływem jednego roku od dnia, w którym pracodawca powziął wiadomość o wyrządzeniu przez pracownika szkody, nie później niż z upływem 3 lat od jej wyrządzenia (art. 291 § 2 k.p.), a w przypadku winy umyślnej – z upływem 10 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Odpowiedzialność materialna pracowników

Odszkodowanie ustala się w wysokości wyrządzonej szkody, jednak (przy winie nieumyślnej) nie może ono przekraczać kwoty **trzymiesięcznego wynagrodzenia** przysługującego pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody.

